

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Theologia Scholastica

Mayr, Anton

MDCCXXXII

Art. II. Solvuntur Objectiones.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-84303](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-84303)

tura rei, datur etiam obligatio, eam profitendi ex jure positivo. Sic vi Tridentini *sess. 24. de reform. c. 12.* tenentur clerici, ad beneficia curata, vel canonicatum, aut dignitatem in Ecclesiis cathedralibus promoti, professionem fidei, intra duos saltem menses à sua promotione, facere; aliàs, ut decernit Concilium, *fructus non faciant suos.* Idem tenentur facere Prælati in prima synodo post suam promotionem. Item Pius V. in Bulla *In sacrosancta*, obligat ad professionem fidei faciendam omnes doctores, magistratus, & regentes, ac professores cujusvis facultatis (sive clerici, sive laici sint) in quibuscumque universitatibus, aut gymnasiis publicis: & in eos, qui non facientes hanc professionem fidei tamen promovent, ad tale officium, vel gradum, statuit excommunicationem latæ sententiæ, sicut & in ipsos promotos, ut vult Manuel, aliis tamen hos posteriores ab excommunicatione liberantibus. Cæterum Gormaz *de virt. Theol. n. 869.* & Sanchez *l. 2. in decalog. c. 5. n. 4.* notant, hoc decretum Pii V. & fortè etiam Pii IV. seu Tridentini, non ubique esse receptum; unde consulenda est consuetudo regionum.

ARTICULUS II.

Solvuntur Objectiones.

649. **O**B. 1. contra 1. conclusionem ex hæreticis Priscillianistis. Fides consummatur in corde: exterior autem ejus confessio est tantum necessaria propter homines: atqui ad hanc faciendam tantum propter homines, non tenetur quis cum tanto periculo: ergo. Confir. Juxta nos teneretur homo semper confiteri exterius fidem, quandocumque interrogatur: sed sic nunquam posset, eam occultare: ergo. Resp. neg. ant. etsi enim actus fidei consummatus possit dari intus in corde: non tamen consummatur tota obligatio fidei interius; quia etiam confessio externa est præcepta, ut probatum *a n. 637.* nec tantum est præcepta præcepto humano, sed etiam Divino, vel naturali: sicut datur præceptum Divinum, imò etiam naturale, non dandi scandalum proximo. Sed neque præcepta est illa confessio tantum propter homines, sed etiam propter gloriam DEI, quæ per negationem fidei diminueretur. Accedit, quòd mendacium, cum sit intrinsecè malum, nunquam sit licitum. Ad confir. neg. ma. quando autem liceat, non quidem negare, sed occultare fidem, desumi potest ex dictis articulo præcedenti.

650. Ob. 2. contra 2. conclusionem. Licet possunt adhiberi, ex gravi causâ, ad occultandam fidem, tussio pectoris, genuflexio, thurificatio, coram idolo &c. ergo licet simulare falsam religionem. prob. ant. S. Hieronymus, præsertim *epist. 89. ad S. Augustinum*, supponit, caeremonias legis veteris, circumcisionem, & similes, ab instanti mortis Christi, non tantum fuisse mortuas, sed mortíferas (nam eas observa-

R. P. Ant. Mayr. Theol. Tom. I.

re, ait, esse in Cherinti, & Ebionis, seu Hebronis, hæresim incidere) & nihilominus ait, Apostolos sine peccato eas quandoque adhibuisse: non ex intentione cultus, sed per prudentem simulationem: ergo. Resp. neg. ant. ad prob. neg. conf. Sententiam S. Hieronymi communissimè deserunt Theologi, & adherent S. Augustino, hac in parte contrario. Itaque caeremoniæ illæ, etsi ab instanti mortis Christi fuerint mortuæ, hoc est, privatæ suæ quasi vitæ, seu efficaciam, ita, ut non amplius potuerit in eis poni spes salutis, tamen nondum erant mortifera, seu graviter prohibita, aut peccaminosa.

Unde poterant eæ caeremoniæ adhuc per aliquod tempus (quod tamen ab auctoribus variè extenditur, aut restringitur, & incertum est) sine peccato, absque simulatione adhiberi. At longè aliter se habent actiones superius dictæ, quæ semper sunt mortifera, ex prima institutione sua. Illa S. Hieronymi sententia probabilis esse non potest, nisi explicetur hoc modo, scilicet, eas caeremonias fuisse quidem per se graviter prohibitas, tamen cum permissione, eas ad tempus adhibendi, in certis circumstantiis, quasi nulliter, & ex justa causa: at talis permissio non datur circa actiones supra dictas.

651. Dices. Usus harum actionum est tantum simulatio materialis: ergo aliquando est licitus. Resp. neg. ant. Cum actiones istæ separari non possint à primaria sua institutione, usu, ac significatione, certè simulatio ista formalis est; aliàs enim nulla unquam daretur simulatio formalis. Certè, qui aliquid facit, quod juxta omnes necessarium quandam significationem alicujus rei sibi inseparabiliter annexam habet, censetur, eam rem velle significare: cum ergo hoc nolit, formaliter simulat. Nec sufficit, privata intentione rem illam à significatione communi separare; nam prævalet institutio communis; aliàs posset quis etiam licetè verbis uti, ita, ut non intenderet significationem communem, sed aliam privata intentione substitutam: & sic tolleretur omne mendacium. Aliud est, si res, vel actio, habet alium primarium finem, qui intenditur, & alium, qui tantum secundariò ei à lege humana adijcitur: quæ lex, cum non obliget in tanto periculo, non inseparabiliter eum finem annectit: & habet tunc se res, ferè sicut verba æquivoca, vel amphibologica, de quibus dictum est *n. 58. & seq.*

652. Ob. 3. Jehu rex Israël, ut habetur *4. Reg. 10. v. 18.* simulavit, se velle sacrificare idolo Baalis, ut hac simulatione congregaret omnes ejus prophetas, & sacrificulos, quos postea omnes occidit: & propterea laudatus est *ibi v. 30.* à DEO: ergo simulatio falsæ religionis est licita. Confir. *4. Reg. 5.* Naaman Syrus, jam conversus ad verum DEUM, petiit tamen ab Eliseo licentiam adorandi cum rege suo, in templo Remmon falsi DEI: & Eliseus respondit *v. 19. Vade in pace*: quod fuit, ei dare licentiam: ergo licita est simulatio adorationis per genuflexionem &c. Resp. dist. ant.

A a

lauda-

laudatur à DEO simulatio regis Jehu. neg. ant. occisio poparum, & pseudoprophetarum. conc. ant. & neg. conf. Et hæc est aperta sententia S. Augustini *l. contra mendacium c. 2.* hinc non dicitur: *4. Reg. 10. v. 30. Quia bene locutus es:* sed: *Quia studiosè egisti.* Ad-dit Suarez *de fide disp. 14. sec. 4. n. 9.* scpe Scripturam probare intentionem operantis, quamvis hic in facto, vel electione medii er-ret.

653. Ad confir. Resp. cum communissima omnium interpretum. Naaman non pe-tiit licentiam adorandi idoli, sed tantum adorandi in templo, hoc est, ut græca vox significat, se incurvandi, aut procumbendi, seu genuflectendi, non in gratiam idoli, sed in gratiam regis, qui, cum pro gentis more inniteretur super manum Naamani, princi-pis militiæ, non poterat se incurvare, nec genuflectere coram idolo, nisi etiam Naaman se incurvasset; unde genuflexio Naamani non erat adoratio idoli, sed tantum exhibi-tio politici ministerii: quod ministerium Naaman regi etiam extra templum exhibe-bat, ex suo officio valde honorifico, susti-nendi regem, volentem se inclinare super illum.

Neque hæc genuflexio erat simulatio adorationis, nec actio ex se mala, etiamsi for-tè adstantes decipi potuerint, rati etiam Naamanum unâ cum rege adorare idolum: quæ tamen deceptio ex iusta causa permitti potuit. Eftius *in eum locum* dicit, aliunde constare potuisse, Naamanum esse veri DEI cultorem, & non adorare Remmon, tanquam DEUM, sed tantum in obsequium regis ge-nuflectere; quia vero DEO Israël sacrificabat; nam hac de causa (ut habetur *4. Reg. 5. v. 17.*) *onus duorum burdonum de terra Israël secum tulit, ut scilicet ex iis vero Deo erigeret aram, eique sacrificaret;* solis enim Judæis, non autem aliis fidelibus, erat præ-ceptum, sacrificare Hierosolymis.

654. Ob 4. contra 5. conclusionem ex Tertulliano *l. de fuga. in persecuione c. 3. & seq.* Persecutio provenit ex ordina-tione, vel permissione providentiæ Divinæ: sed non licet homini, niti contra providen-tiam Divinam: ergo neque licet fugere per-secutionem. Confir. 1. Apostoli peccarunt fugiendo à Christo in monte oliveti: ergo. Confir. 2. Ille, qui ex quadraginta martyri-bus fugit, graviter peccavit: ergo. Confir. 3. Libellatici in primitiva Ecclesia etiam censebantur, pessimè se gessisse: ergo & fu-gientes. Resp. retorq. argum. ergo nec li-cebit fugere tempore pestis, aut belli; nam & ista proveniunt, ex ordinatione, vel per-missione DEI: dicere autem, non esse licitum fugere pestem, est prorsus ridiculum. Infor-ma neg. conf.

Vitium syllogismi objecti cuique pa-ter: non tantum sunt quatuor, sed quin-que etiam termini in eo. Non nititur ille contra providentiam Divinam, qui diligentiam adhibet, servandi se à malis: imò hoc ipsum est consonum providentiæ Divinæ, quæ vult, ut à multis malis nos

modo meliori servemus. Ad 1. confir. om. ant. neg. conf. Apostoli, ut ait Suarez *de fide disp. 14. sec. 3. n. 13.* peccare potue-runt per accidens, si id fecerunt cum scan-dalo, vel dubia fide: & fortè aliquid tale Christus Dominus innuere voluit iis ver-bis: *Omnes vos scandalum patiemini in me in ista nocte. Matth. 26. v. 31.* Hoc tamen, ut *ibidem* ait Eximius, affirmare non possu-mus: neutiquam autem peccarunt Aposto-li ratione fugæ, in se præcisè spectatæ.

655. Ad 2. confir. neg. conf. ille enim socius martyrum tunc tenebatur fidem con-fiteri, & per discessum suum virtualiter eam negavit, exhibendo signum, à tyranno ad fidem negandam præscriptum. Ad 3. con-firm. neg. conf. *Libellatici* ex Spondano ad *ann. Christi 253. n. 6.* erant illi, qui Chri-stum publicè negare erubescerent, privatim id, vel per se, vel per alios, suo nomine fe-cerunt, & à magistratibus libellos securi-tatis impetrarunt, ne in ipsos amplius, pu-blicè præsertim, inquireretur, & pro hu-jusmodi dispensatione pecunias solverunt, Malderus *in 2. 2. q. 3. art. 2.* adducens ver-ba S. Cypriani, putat, eos, nec publicè, nec privatim, Christum negasse: magistratus ta-men acceptâ pecuniâ libellis editis fuisse de ipsis testatos, quod Christum negaverint: quam tamen famam non potuerunt permit-tere, de se spargi in sua præsentia; nam hac ratione fidem erubescerant: certè occasio-nem dabant, præsumendi de se, quod confes-sionem fidei non fecerint, ex timore, veleru-bescencia. Quidquid de hoc sit (nam potu-it uterque modus accipiendi libellos, pro va-rietate personarum fuisse adhibitus) hic ca-sus est longè alius, quam præcisè casus fu-gæ, aut occultationis.

656. Ob. 5. contra 7. conclusionem. Occultare fidem rebus, aut factis, explicatis *n. 644.* est eam occultare mentiendo: hoc nunquam est licitum: ergo, prob. ma. fide-lis utens vestibus, quæ solis infidelibus sunt usitatæ, facit, quantum est in se, ut repu-tetur infidelis, e. g. Turca: ergo commit-tit reale mendacium; nam ex S. Thoma *2. 2. q. 111. a. 1. in corp.* non tantum verbis, sed etiam rebus, mendacium committitur. Con-fir. Si tunc non comitteretur mendacium, liceret etiam absque causa iis vestibus uti: hoc est falsum: ergo. Resp. neg. ant. ad prob. dist. ant. fidelis utens iis vestibus fa-cit, quantum est in se, ut reputetur infidelis, hoc est, facit id positivè, atque in casu, in quo non habet justam causam se occultan-di. neg. ant. facit id permisivè tantum, & quando habet justam causam se occultandi. conc. ant. & neg. conf.

Ratio est; quia, quando iusta causa solvit aliquem obligatione legis humanæ, non tenetur amplius intendere institutio-nem secundariam rerum: sed sufficit, si in-tendat primariam: cumque videatur com-muni usu receptum, ut in similibus occasio-nibus uti liceat ejusmodi industriâ, vel qua-si stratagemate, potest quis permittere ali-orum deceptionem; hinc deceptionem illam non

non causat, nisi per accidens: nec facit, quantum est ex se, ut reputetur infidelis, sed tantum permittit eam opinionem. Ad confir. neg. ant. Ut jam diximus n. 79. non licet gratis absque causa id facere, ex quo moraliter sequitur aliorum deceptio: quod, tum in aliis, tum maxime in hac materia verum est; videtur enim etiam pertinere ad honorem fidei, ut non sine causa aliquis ita se gerat, ut infidelis possit reputari.

Dices. Plures sunt vestes, quæ assumuntur specialiter ab infidelibus, tanquam ipsis propriæ, ut constat experientia: atqui nulla causa potest esse licite istis utendi ad se occultandum: ergo. prob. mi. nulla potest esse causa sufficiens ad assumendum signum infidelitatis: ergo. Confir. Tale signum æquiparatur verbo, quo quis diceret, se esse e. g. Turcam: ergo. Resp. dist. mi. nulla causa potest esse iis utendi, si proprietas illa non sit separabilis in ullis circumstantiis. conc. mi. si sit separabilis. neg. mi. & confir. Diximus jam, vestes habere duplicem institutionem: primariam, seu primævam ex rei natura: & secundariam ex lege humana, atque hanc non esse inseparabilem in omnibus circumstantiis.

Si tamen vestis aliqua esset, ex primæva sua institutione, præcisè intenta ad cultum idololatricum, e. g. corona ex idolis, vel similibus actio, e. g. gestatio idoli in manu, vel fronte, utique licita non foret, ut jam diximus n. 645. ubi etiam egimus de veste, cui idolum appictum &c. ad prob. dist. ant. si illa res, quæ ex institutione secundaria est tale signum, adhibeatur in circumstantiis, in quibus non separatur illa significatio. conc. ant. si ea res adhibeatur in aliis circumstantiis. neg. ant. & confir. Sic aliud utique est, portare vestem religiosam: aliud dicere verbis, se esse religiosum. Nec dicas, usum vestis, propriæ infidelium, esse inseparabilem à significatione infidelitatis; nam, licet hoc dici possit de quibusdam, de quibus modò diximus, e. g. de corona ex idolis composita: at id dici non potest de omnibus vestibus, e. g. de communi tegmine Turcico capitis: sicut nec de veste religiosorum.

DISPUTATIO V.

De Proprietatibus Actus Fidei.

657. **H**Ac disputatione agendum de certitudine actus fidei, itemque de ejusdem, ac habitus fidei supernaturalitate: qua occasione etiam tractabimus de supernaturalitate aliorum actuum, & habituum, tum intellectus, tum voluntatis, ad actum fidei prærequisitorum, ut sic penitus noscatur natura, seu essentia, tum ipsius actus fidei, tum principiorum, ad eum eliciendum necessariorum. Quid certitudo, & quotuplex sit, jam diximus n. 509 unde tantum est opus, ibi dicta huc applicare. Supernaturalitatem, quantum ad has conclusiones rite

firmandas, & explicandas necesse est, sequenti quaestione attingemus. Addemus aliqua de subjecto habitus fidei: cumque de reliquis duobus habitibus Theologicis, seu spe, & charitate, proportionaliter sit discurrendum, etiam de his statim agemus, ne hæc dicta inferius iterum repetere oporteat.

QUÆSTIO I.

De Certitudine Actus Fidei.

ARTICULUS I.

An, & quàm certus sit Actus Fidei Theologicæ.

658. **D**ico. Actus fidei Theologicæ est essentialiter verus, nec potest esse falsus. ita omnes Catholici. Prob. Actus fidei Theologicæ debet intrinsecè niti motivo, seu objecto formali Divino, id est, testimonio DEI, ut probatum n. 38. sed testimonium DEI est essentialiter verum, ut iterum probatum n. 52. & 53. ergo actus fidei Theologicæ debet intrinsecè niti objecto essentialiter vero: consequenter debet etiam ipse esse essentialiter verus, nec potest esse falsus. Confir. 1. Charitas Theologica necessariò debet pro objecto formali habere bonitatem Divinam realiter talem, & non tantum apparenter talem (sicut etiam spes Theologica verum DEUM possidendum) aliàs posset quis amando super omnia falsum DEUM justificari; cum actus verus charitatis Theologicæ justificet, quod est absurdissimum: ergo etiam fides Theologica debet habere pro objecto formali testimonium DEI realiter tale, & non tantum apparenter tale. Confir. 2. Actus spei, & actus charitatis Theologicæ, tendunt in objectum Divinum, ut propositum per actum fidei: ergo, si illi non possunt, tendere in objectum tantum apparenter Divinum, neque fides poterit proponere objectum tantum apparenter Divinum; consequenter neque poterit tali niti.

659. Prob. conclusio 2. Habitus fidei est velut instrumentum Spiritus S., per quod hic juvat intellectum ad assensum: ergo debet esse proportionatus veritati Spiritus S. consequenter non potest influere in actum falsum. Confir. Actus fidei, est supernaturalis, ut probabimus infra n. 680. atqui omnis actus supernaturalis principaliter attribuitur DEO, ut docet Apostolus 1. Corinth. 15. v. 10. dicens: *Non ego autem, sed gratia DEI mecum*: quod idem docet Tridentinum sess. 6. c. 16. ubi ait de DEO: *Cujus tanta est erga omnes homines bonitas, ut eorum velit esse merita, quæ sunt ipsius dona*: ex quibus habetur, merita nostra (inter quæ etiam est actus fidei) esse supernaturalia dona DEI: ergo etiam attribuitur principaliter DEO actus fidei: sed actus falsus DEO tribui non potest: ergo.

660. Dico 2. Actus fidei est omnino certus